

การพัฒนาทักษะความร่วมมือของเด็กปฐมวัย โดยใช้การละเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน Development Cooperative Skills of Preschool Children Using Organizing Local Play Activities in ASEAN Countries

นฤมล อ่อนไผ่ดำ, พัชรีธีรา ปิติกะวงศ์, สุภาพร กมลจิตร และธิดารัตน์ จันทะหิน

Narumol Onpaidam, Patteera Pitikawong, Supaporn Kamonjit and Thidarat Jantahin

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี

Faculty of Education Ubonratchathani Rajabhat University, Ubonratchathani

E-mail: narumol.oed59@ubru.ac.th

Received June 27, 2023; Revised June 29, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการละเล่นในประเทศอาเซียน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย การศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษากับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 บ้านโพธิ์มูลเพี้ยเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 13 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ทำกิจกรรมกลางแจ้งผ่านกิจกรรมพื้นบ้านในประเทศอาเซียนแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมกลางแจ้ง แบบสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังการวิจัย เรื่องการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือในเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน หลังการทดลอง มีการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง 2.10 และค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง 2.89 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความร่วมมือ; การละเล่น; พฤติกรรม

Abstract

The objectives of this research were to study the cooperative behavior of preschool children from kindergarten 2 And Kindergarten 3. After organizing local play activities in ASEAN countries, The sample consisted of 13 students from Kindergarten 2 and Kindergarten 3 of semester 2 academic year 2019 at Banphomoonpeaphow School under Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 4. It is an outdoor experiment group throughout local play

activities in ASEAN countries lesson plans, The behavior observation form before and after research, On the development of cooperative behavior in early childhood. The statics for analyzing the data were mean, standard deviation and t-test.

The briefly results of the research are as follows; Early childhood children who have been organizing local play activities in ASEAN countries. After the trial, There was a higher development of cooperative behavior than before the experiment. The mean before the experiment was 2.10 and mean post-test of 2.89 With statistical significance level of .05

Keywords: Cooperative; Play activities; Behavior

บทนำ

มนุษย์เกิดมาต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา ซึ่งปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อ ๆ ไปเด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าวของ ศ.ดร.เจมส์ เจ เอเดแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. 2546 ที่ว่า "การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว" ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีมีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่ง และเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤติของประเทศไทย ที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐและทุกภาคส่วน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ครูผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากรพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคศาสนาและภาคธุรกิจ จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2562 : 1)

มนุษย์เราเป็นสัตว์สังคม ไม่มีใครสามารถอยู่ได้ด้วยตัวคนเดียว การอยู่ในสังคมร่วมอาศัยกับผู้อื่นจึงเป็นพฤติกรรมสำคัญ ดังที่ในประเทศสหรัฐอเมริกาแนวคิดเรื่อง "ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21" ได้ถูกพัฒนาขึ้น โดยภาคส่วนที่เกิดจากวงการนอกการศึกษา ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิล บริษัทไมโครซอฟ บริษัทวอลล์สตรีต องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า เครือข่าย P21หน่วยงาน

เหล่านี้มีความกังวลและเห็นความจำเป็นที่เยาวชนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 จึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น สามารถสรุปทักษะสำคัญอย่างย่อ ๆ ที่เด็กและเยาวชนควรมีได้ว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 3 R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน (Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4 C อันได้แก่ Creativity and Innovation (คิดสร้างสรรค์) Critical Thinking and Problem Solving (คิดวิเคราะห์) Communication (ติดต่อสื่อสาร) Collaboration (ร่วมมือร่วมใจ) (กระทรวงศึกษาธิการ 2557) ซึ่งหากเด็กบางคนไม่มีทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เนื่องจากไม่ได้รับการพัฒนาในเรื่องนี้มาก่อน อาจทำให้มีปัญหาบ้างในการปรับตัวเองเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ การร่วมมือในการทำกิจกรรมกับผู้อื่น นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้เด็กอายุ 3-6 ปี มีความพร้อมในการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 12 ประการ ได้แก่ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน, มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว, มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย, อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตามเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข, ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย, มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้, มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์, มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย จากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 12 ประการนั้น คุณลักษณะข้อที่ 8 อันได้แก่ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตามเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของการพัฒนาทุกด้าน เด็กควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทำงานร่วมกัน หากเด็กไม่ได้รับโอกาสให้ทำงานร่วมมือร่วมใจกับผู้อื่น เด็กก็จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างยากลำบาก และในอนาคต ก็จะยากต่อการปรับตัวกับสังคมใหม่ ยากต่อการทำงานเป็นหมู่คณะ และจะส่งผลเสียต่อไปในอนาคต ดังนั้น การทำงานแบบร่วมมือจะสร้างแรงจูงใจให้เด็กในการเรียน เพิ่มความรู้สึกในทางบวก ลดความรู้สึกโดดเดี่ยว พัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง รู้จักตนเองมากขึ้น ตลอดจนการตระหนักว่าตนเองได้รับการยอมรับและเอาใจใส่จากสมาชิกอื่นในกลุ่ม การให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น เด็กจะเกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอีกทั้งทักษะการทำงานกลุ่มสิ่งเหล่านี้จะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น (กัญญณัฐ นฤฤทธิ์ 2560 : 23)

ปี พ.ศ. 2558 เป็นจุดเริ่มต้นที่ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ดังนั้น มีความจำเป็นที่ทุกคนในชาติ ในทุกระดับการศึกษา ต้องมีความรู้เกี่ยวกับความหมายของ คำว่า อาเซียน รู้จักเรื่องราวต่าง ๆ ของประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ของประชาคมอาเซียน ทั้งประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และ

วัฒนธรรมของประเทศเหล่านี้ ที่จะทำให้เข้าใจ เข้าถึงและร่วมมือกันทำงานร่วมกัน สร้างวิถีทางในการพัฒนาประเทศในกลุ่มไปด้วยกัน การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาคน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และมีเจตคติ เหมาะกับการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์ 2558) ซึ่งในประชาคมอาเซียนแต่ละประเทศสมาชิกจะมีการละเล่นในประเทศของตัวเอง และถ่ายทอดการเล่นตามแต่ละวัฒนธรรมของแต่ละประเทศตามแบบวิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิตของคนในประเทศนั้น ๆ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของกลุ่มชนในอาเซียน ทั้งด้านความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ และประโยชน์ของการละเล่นพื้นบ้านซึ่งการเล่นเป็นหนึ่งในกิจกรรมกลางแจ้งที่สามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาผู้เรียนได้ การเล่นพื้นบ้านแต่ละเกมมีวิธีการเล่นที่แตกต่างกันทั้งวิธีการเล่นและสถานการณ์ในการเล่นอาจมีการปะทะกัน หรือไม่เป็นไปตามใจคาดหวัง โดยมีสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแบ่งวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน สมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย (จอห์นสัน และ จอห์นสัน Johnson and Johnson. 2002 : 3-4 อ้างถึงใน รสรินทร์ ขุนแก้ว 2557 : 7) เช่น การเล่น Boa Beracon (ลูกบอลพิช) ของประเทศมาเลเซียที่ในการเล่นต้องมีการขว้างลูกบอลให้โดนฝ่ายตรงข้าม (พิรวัฒน์ ชลเจริญ 2557 : 30) ผู้เล่นก็ต้องรู้จักคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม ขณะเล่นและต้องใส่ใจผู้อื่นขณะเล่นโดยการไม่ขว้างลูกบอลนอกเหนือกติกาเพื่อไม่ให้ผู้อื่นบาดเจ็บขณะเล่น หรือเกม Tiger Eat Cow (เสือกินวัว) ของประเทศบรูไนดารุสซาลามในการเล่นอาจมีการปะทะกันในขณะวิ่งฝ่าวงล้อมเข้าไปจับคนเป็นวัว (พิรวัฒน์ ชลเจริญ 2557 : 36) ผู้เล่นทุกคนก็ต้องรู้จักควบคุมอารมณ์และแสดงออกให้เหมาะสม อีกทั้งต้องมีความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักขอบคุณ ขอโทษกันตามสถานการณ์ และรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มีน้ำใจแก่เพื่อนในกลุ่มและเพื่อนฝ่ายตรงข้าม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาผู้เรียนให้กลายเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตรวมทั้งแนวคิดของการจัดกิจกรรมการเล่นอาเซียนที่มีส่วนในการช่วยพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็ก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลของการจัดกิจกรรมการเล่นโดยใช้การเล่นอาเซียนที่มีต่อพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กระดับปฐมวัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการเล่นในประเทศอาเซียน

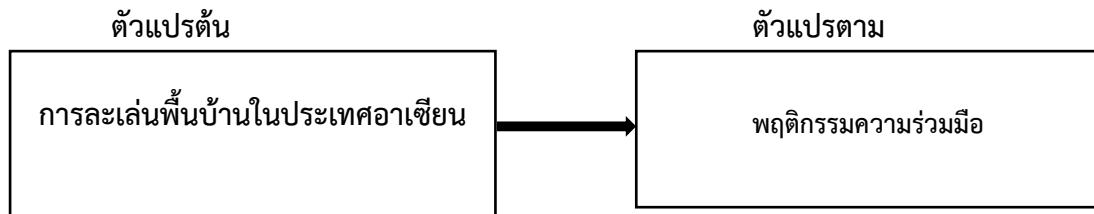
สมมุติฐานงานวิจัย

พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่นในประเทศอาเซียนสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเล่นในประเทศอาเซียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือโดยใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโพธิ์มูลเพี้ยเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จังหวัดอุบลราชธานี โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังรูปที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษากับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 และนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านโพธิ์มูลเพี้ยเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน จำนวน 24 ชุด ประกอบด้วย การเล่นเสือข้ามห้วย (Luksong – Tink) กาฟักไข่ (Tumbang Preso) ปิดตาตีหม้อ (Pukpok Palayok) ชักเย่อ (Hilahang Lubid) โยนห่วงยางลงเสา (Throwing Hoops Into Poles) ดมดอกไม้ ลูกบอลพิช (Bola Beracun) ดึงกัน (Choi Keo Nhau) แมวไล่หนู (Meo Duoi Chout) ม้าก้านกล้วย (Song No Lop) เสือกินวัว (Tiger Eat Cow) ยิงหนังสติ๊ก (Sling Shot) บอลลูกโป่ง (Calah Asin) ขโมยเจ้าสาว (Pongrot Koun Kramom) ลิงขโมยที่นั่ง (Sva Dandem Ti) เกมจับโกนแขน การเล่นเกมวิ่งวงกลม หมาอย่างถิ่นลาว วีรชีขาวสาร งูกินหาง ทอยเส้น เป่าหนังยาง (Blowing Rubber Bands) มอญซ่อนผ้า อ้ายเข้าอ้ายไขง ปิดตาท่าย (Kuching Buta)

2. แผนการจัดประสบการณ์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน จำนวน 24 แผน แผนละ 20 นาที ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วันซึ่งเป็นวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ในช่วงเวลา 09.00-09.20 น.

3. แบบสังเกตพฤติกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสังเกตทักษะความร่วมมือของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากการบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้ผู้สังเกตจำนวน

1 คน

2. เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 13 คน โดยใช้แบบสังเกตทักษะความร่วมมือของเด็กปฐมวัย ผ่านกิจกรรม 1 กิจกรรม

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบสังเกตฉบับเดิมโดยใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียนกิจกรรมเดิมกับที่ทำการทดสอบก่อนเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือโดยใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน ปรากฏผลดังนี้

1. พฤติกรรมความร่วมมือของเด็ก โดยรวม หลังการใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน ในระดับดีและจำแนกรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก 3 ด้าน คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก การมีน้ำใจ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

2. พฤติกรรมความร่วมมือของเด็ก โดยรวม หลังการใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน สูงขึ้นกว่าก่อนการใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยผลการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัย โดยใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน หลังการทดลอง มีการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือ แตกต่างจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 2.10 และค่าเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 2.89 ตามภาพรวม เมื่อดูผลการวิเคราะห์ข้อมูลภายในกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน พบว่าเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือ สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

2. ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมตามขั้นตอนและกระบวนการอย่างเป็นระบบโดยศึกษาเอกสารแนวคิดหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนตลอดจนการศึกษาข้อมูลจากผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญเมื่อสร้างชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านนั้นก่อนนำไปใช้จริงอันได้แก่ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องความครอบคลุมและความตรงของเนื้อหาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับเยาวพา เดชะคุปต์ (2550 : 15 อ้างถึงใน สุปราณี แก้วชุมเหล็ก 2559 : 49) ได้ให้ความหมายของการเล่นพื้นบ้านว่า เป็นกิจกรรมที่เด็กเล่นด้วยความสมัครใจ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินใน ขณะที่เด็กได้นั้นเด็กจะเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการ

ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง สอดคล้องกับ สุจิตรา จรรยา (2550 : 36 อ้างถึงใน สุปราณี แก้วชุมเหล็ก 2559 : 49) ให้นิยามการเล่นเป็นส่วนสำคัญของชีวิตเด็ก ธรรมชาติของเด็กจะชอบเล่น เด็กจะเกิดการเรียนรู้ขณะเล่น ได้สำรวจค้นหา ทดลองสิ่งใหม่ ๆ ส่งผลให้เด็กมีความเจริญงอกงามพัฒนาการครบทุกด้าน นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2551 : 23 อ้างถึงใน สุปราณี แก้วชุมเหล็ก 2559 : 49) สรุปว่าการละเล่นพื้นบ้านเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตของชาวบ้านในชนบท ซึ่งมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง หรือ จากกลุ่มคนสมัยหนึ่งไปอีกสมัยหนึ่งโดยอาศัยปากต่อปากเป็นสำคัญ การรวมกลุ่มของมนุษย์ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน พักผ่อน สนุกสนานรื่นเริง การละเล่นพื้นบ้านที่ชาวบ้านสร้างขึ้นสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มชนในท้องถิ่น ชาวบ้านยึดมั่นในศาสนาและการประกอบพิธีกรรม นอกจากนี้ การละเล่นพื้นบ้านยังถือเป็นกิจกรรมทางสังคม ซึ่งทำให้คนเล่นมีโอกาสพบปะสัมพันธ์ พูดคุย และเล่นสนุกสนานร่วมกันก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ชีวิตสดใสเบิกบาน มีสุขภาพกายและจิต สอดคล้องกับ อารมณ์ สุวรรณपाल (2552 : 523 อ้างถึงใน สุปราณี แก้วชุมเหล็ก 2559 : 50) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การเล่น” ดังนี้ “การเล่น” คือกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะเล่นตามใจชอบ ได้ค้นคว้าทดลองด้วยตนเอง ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีผู้สอน สิ่งเหล่านั้นจะช่วยให้เด็กพร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตในอนาคต “การเล่น” คือ การพักผ่อนชนิดหนึ่งของเด็ก เกิดความเพลิดเพลินจากการเล่น จึงเป็นการพักผ่อน ในตัวด้วย “การละเล่นของเด็ก” หมายถึง การกระทำของเด็กที่ทำไปด้วยความสนุกสนาน หรือผ่อนคลายอารมณ์ให้เพลิดเพลิน สอดคล้องกับ คำว่า “การละเล่น” ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปีพุทธศักราช 2542 หมายถึง มหรสพต่าง ๆ การแสดงต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานรื่นเริง ส่วนคำว่า “พื้นบ้าน” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายไว้ว่า เฉพาะถิ่น เช่น ของพื้นบ้าน มักใช้เข้าคู่ กับคำพื้นเมือง เป็นพื้นบ้านพื้นเมือง เมื่อมีการนำคำทั้งสองส่วนนี้มารวมกัน แปลตามความของ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน “การละเล่นพื้นบ้าน” ย่อมหมายถึง การแสดงที่เกิดขึ้นจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างขึ้นเพื่อความสนุกสนานรื่นเริง มีเอกลักษณ์เป็นไปตามลักษณะท้องถิ่นนั้น ๆ นอกจากนี้ยังมีความหมายของ “การละเล่นพื้นบ้าน” (วิเชียร เกษประทุม 2550 : 54) สอดคล้องกับฟาลาตี หมาดเต๊ะ (2557 : 20) การละเล่นพื้นบ้านของไทยหมายถึง การละเล่นที่ผู้เล่นต่างสมัครใจมีการเคลื่อนไหวในกิริยาต่าง ๆ เน้นความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการถ่ายทอดของคนไทย สืบต่อกันมาจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง มีกฎกติกาที่ไม่ซับซ้อน สามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ และมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อเด็กได้เล่นคนเดียวหรือเป็นกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อมในพัฒนาการด้านต่าง ๆ ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา อีกทั้งมีส่วนช่วยพัฒนาให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้อีกทางหนึ่งด้วย และสอดคล้องกับ สุปราณี แก้วชุมเหล็ก (2559 : 50) การละเล่นพื้นบ้าน หมายถึง การละเล่นที่สืบทอดกันมามีกฎกติกาต่าง ๆ ใช้ผู้เล่นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป วัสดุที่ใช้ในการเล่นหาได้ง่ายในท้องถิ่น ส่วนมากจะเป็นวัสดุจากธรรมชาติ บางเกมจะมีบทร้องและคำคล้องจองสั้น ๆ ประกอบการเล่น ทำให้ผู้เล่นเกิดความสนุกสนาน และเป็นการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน

ดังนั้นการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน เป็นการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาการเรียนรู้พฤติกรรมความร่วมมือ ซึ่งเด็กปฐมวัยมีการแบ่งหน้าที่กันทำงานกันอย่างชัดเจนโดยยึดถือผลประโยชน์ของกลุ่ม เกิดการมีน้ำใจช่วยเหลือกัน เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบในส่วนหน้าที่ของตน โดยจะถือว่าการประสบความสำเร็จในการส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. อุปกรณ์การเล่นควรมีความคงทนกว่านี้
2. ควรศึกษาว่าพฤติกรรมความร่วมมือสามารถบูรณาการกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้อย่างไร
3. ควรประยุกต์การจัดกิจกรรมให้สามารถนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้เป็นอุปกรณ์ได้

เอกสารอ้างอิง

- กัญญณัฐ นฤทุกข์. (2560). พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การประกอบอาหารโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- กัญญณัฐ พลอยกระจำ. (2557). พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการปั้นแบบกลุ่ม. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 15 (2), 85-92.
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยสวนดุสิต. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ฉวี บุญทูล. (2557). ผลการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พีรวัฒน์ ชลเจริญ. (2557). ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านอาเซียนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา และพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พาลาตี หมดเต๊ะ. (2557). ผลของการฝึกการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตนรินทร์.
- รุ่งนภา จำปาเทศ. (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้กิจกรรมเกมการเล่นพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมด้านการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- รสรินทร์ ขุนแก้ว. (2557). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อทักษะการทำงานกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย. สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

สุปราณี แก้วชุมเหล็ก. (2559). การพัฒนาการจัดประสบการณ์การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่นพื้นบ้าน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สุมาลี บัวหลวง. (2557). ผลของการใช้เกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.